

Tilanteita, teemoja ja toimijuutta

Helsingin yliopiston henkilöstön suomen kielen kursseilla

Leena Ferreira, Emmi Pollari & Taija Udd

Tilanteet, teemat ja toimijuus kielen oppimisessa ja opetuksessa

- Opinnoissa ja opetuksessa lähdetään liikkeelle oppijoille **relevanteista kielenkäyttötilanteista** (ei esim. kieliopista)
- Opitaan alusta lähtien **ymmärtämään ja käyttämään** kieltä itselle relevanteissa tilanteissa
- Aktivoidaan havainnoimaan ja käyttämään kieltä sekä oppimaan (myös) **oppituntien ulkopuolella**

Taustatietoa henkilöstökursseistamme

- **Osallistujat haastateltiin** ennen kurssin alkua
 - Kutsu toimijuuteen ja herättely pohtimaan omaa osaamista ja omia käsityksiä kielenoppimisesta
 - Tietoa kurssilaisten kielitaidosta, kielenoppimiskokemuksista ja toiveista sekä tarpeista ryhmäjaon ja kurssin suunnittelun pohjaksi
- Odotuksissa paljon eroja
 - työelämän suomea / muun elämän suomea / molempia
- Neljä opetusryhmää: alkeet (28), vaealkeet (23), keskitaso (10), jatkotaso (7) (yhteensä 58 opiskelijaa)
 - Zoom-opetusta 1-2 krt/ vko + itsenäistä ja **pienryhmätyöskentelyä**

Tilanteita ja teemoja henkilöstökursseillamme

Tilanteita ja teemoja 1

Asiointi: elokuvissa

Asiointi elokuvissa (kuunteleminen)

Villehart: Tota me voitais ottaa **kaks lippuu**. Ja sitte tota yks kahvi ja tota tommonen salmiakkiaski.

Myyjä: Joo.

Myyjä: Noin. Mites, tuleeks **samasta vai erikseen?**

Villehart: **Samasta.**

Kristina: Eiku erikseen!

Villehart: Eiku samasta. Sul oli just synttärit.

Kristina: Okei, kiitti.

Myyjä: **Okei. 28,60, kiitos.**

Villehart: Joo maksan **kortilla**... ai niin, eihän tää tota meekään lähimaksulla. Ootas, mä tota laitan, elikkä tosta ihan perinteisesti.

Villehart: Noin.

Myyjä: **Joo, kiitos**, se on valmis. Voit ottaa kortin.

Villehart: Jes.

Myyjä: Ja liput vielä. Tarviitteko **kuittia?**

Villehart: **Ei** tarvitse, tää on hyvä näin.

Myyjä: **Okei. Kiitos! Hyvää elokuvaa!**

Kristina ja Villehart: **Kiitos.**

Myyjä: **Kiitti!**

["Kaks opiskelijalippuu"](#)
Puhutsä suomee? -verkkokurssin materiaalia

Asiointi elokuvissa (tuottaminen)

- **Sinä:** Moi!
- **Myyjä:** Moi!
- **Sinä:** Kaksi lippua, kiitos.
- **Myyjä:** Okei, 17 euroo. Samasta vai erikseen?
- **Sinä:** Samasta.
- **Myyjä:** Ja kortilla vai käteisellä?
- **Sinä:** Kortilla.
- **Myyjä:** Okei, ja tässä liput, ole hyvä. Tarviiko kuittia?
- **Sinä:** Ei kiitos.
- **Myyjä:** Hyvää elokuvaa!
- **Sinä:** Kiitos!

Partitiivi numeron kanssa

yksi lippu	= yks lippu
kaksi lippua	= kaks lippuu
kolme kahvia	= kolme kahvii
neljä euroa	= neljä euroo
viisi kurssia	= viis kurssii
15 päivää	= viistoista päivää
36 opettajaa	= kolkytkuus opettajaa

...

[Lisää partitiivista](#)

Asiointi elokuvissa: mitä harjoitellaan?

- Arkielämän tilanne – kieli heti käyttöön
- Autenttinen kieli & variaatio
- Reseptiivisyys / produktiivisuus
- Rakenteita käsitellään tarpeen mukaan, ne eivät ole pääasia

Tilanteita ja teemoja 2

Konferenssisuomea

Konferenssifraaseja

- Onko yleisöllä kysymyksiä?
 - *Are there any questions from the audience?*
- Puheenvuoron voi pyytää puheenjohtajalta.
 - *Please ask the chair when you have questions.*
- Vielä yksi kysymys ehditään.
 - *We have time for one more question.*
- Pidetään kymmenen minuutin tauko.
 - *Let's have a 10 minutes break.*
- Jatketaan 20 minuutin päästä.
 - *We'll be back in 20 minutes.*

Samat tilanteet relevantteja monella kielitaidon tasolla

- Vaativankin kielenkäyttötilanteen sisällä vähemmän vaativia elementtejä
- Vaativia elementtejäkin voi ottaa haltuun, jos ne ovat kyllin merkityksellisiä
- Opettajan tehtävänä pohtia, **mitä kustakin tilanteesta voi nostaa tarkasteluun ja oppimisen kohteeksi reseptiivisesti/ produktiivisesti kielitaidon eri tasoilla**
- Pohdintaa: Miten tukea äidinkielistä kielenpuhujia tunnistamaan vaativissakin kielenkäyttötilanteissa ne hetket ja elementit, jolloin suomen kielen käyttö tukisi myös alkeistason oppijaa?

Tilanteita ja teemoja 3

Kokoussuomea

Kokouksen kulku

Kokouksessa eteenpäin

- *Ehdotan, että menemme asiassa eteenpäin.*
- *Mennääs sitte asiassa eteenpäin.*

Sovitetaan ajankohdasta

- *Kävisikö kaikille tuo huhtikuun ensimmäinen viikko?*
- *Mites toi huhtikuun eka viikko?*

Lopetetaan kokous

- *Jos kenelläkään ei ole mitään lisättävää, niin päätän kokouksen.*
- *Jos ei muuta, niin pistetään homma pakettiin.*

Tilannevariaatio ja kielikäsitukset

- kielen eri rekistereistä mutta myös kielenopijoiden kielikäsituksista puhuminen tärkeää
- hyvä tiedostaa, millainen kieli sopivaa mihinkin tilanteeseen (ja mikä ei ole epäsopivaa)
- kielen havainnointiin (ja käyttöön) kannustaminen arjessa

TTT: yhteenvetoa

- Teemat ja tilanteet
 - Mitä opiskelijat tarvitsevat? (toiveet + opettajan reflektio)
 - Miten samaa tilannetta voi käsitellä eri tasoisten oppijoiden kanssa?
- Reseptiiviset ja produktiiviset taidot
 - Mitä kussakin tilanteessa täytyy aktiivisesti osata?
 - Milloin riittää ymmärtäminen?
- Muodot palvelevat merkitysten ilmaisemista
 - Mitä ja miten rakenteita käsitellään?
- Variaatio
 - Mitä on se autenttinen kieli, jota opiskelijat kuulevat/näkevät?
 - Millainen kielen rekisteri sopii eri tilanteisiin?
- Toimijuus
 - Miten innostaa kurssilaisia käyttämään kieltä aktiivisesti?

Kysymyksiä? Kommentteja?

Kiitos!

leena.ferreira@helsinki.fi

emmi.pollari@helsinki.fi

taija.udd@helsinki.fi

www.kielibuusti.fi

Kielibuusti Språkboost